

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Else Wika [mailto:else.wika@grane.kommune.no]

Sendt: 24. februar 2005 14:11

Til: Postmottak OED

Emne: Høring - NOU 2004: 26 Hjemfall

Til olje- og energidept.

Vedlegger særutskrift fra Grane formannskap 21.02. , sak 015/05.

Sendes også pr. brev.

Hilsen

Else Wika

Grane kommune

Sentraladministrasjonen

Tlf.: 75 18 22 20
Fax.: 75 18 12 63

Deres ref:

Vår ref:
04/00503-3

Saksbeh:
Else Wika, 75 18 22 24

Arkivkode:
S00

Dato:
24.02.2005

Melding om vedtak

Jfr. delegasjonsreglement for Grane kommune,
vedtatt i kommunestyret 11.09.02 pkt.

Dekl. Olje- og energidepartement

postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Særutskrift: Høring Hjemfall –NOU 2004: 26 Hjemfall

Arkiv: S00
Saksmappe: 04/00503-2
Saksbehandler: Lars-Erik Kapskarmo
Dato: 14.02.05

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
015/05	Formannskapet	21.02.05

Utrykte vedlegg: Det kongelige Olje- og Energidepartement, 04/1994, 01.12.2004, Høring-
NOU 2004:26,
Norges offentlige utredninger 2004: 26, Hjemfall

Sammendrag

Olje- og energidepartementet nedsatte ved kongelig resolusjon 4. april 2003 et sammensatt utvalg for å utrede en videreført hjemfallsordning og utformingen av denne. Utvalget skulle også vurdere behovet for endringer i det nåværende hjemfallsregimet og konsekvensene av å oppheve hjemfallsinstituttet.

Hjemfallsordningen ble innført av Stortinget for omtrent hundre år siden for å sikre et nasjonalt eierskap til våre vannkraftressurser. Hjemfallsordningen som gir private og utenlandske eiere tidsbegrensede konsesjoner med hjemfall til staten, og offentlige eiere evigvarende konsesjoner, har sørget for at kraftsektoren i dag er eid av det offentlige med ca 90%. Kraftsektoren har vært og er en bærebjelke i det norske samfunn, samtidig som sektoren råder over noen av våre viktigste naturverdier.

Vassdragene representerer fornybare og evigvarende ressurser av stor nasjonal verdi, både økonomisk og miljømessig. Vannkraften utgjør 99% av kraftproduksjonen i landet og er av grunnleggende betydning for verdiskapningen og velferden i landet. Norge som nasjonalstat har et unikt fortrinn i å utnytte disse naturressursene til kraftproduksjon.

Postadresse:
Postboks 43
8681 Trofors

Besøksadresse:
Industriveien 2
8680 Trofors

Telefon: 75 18 22 20
Telefaks: 75 18 12 63
e-post: post@grane.kommune.no

Bankgiro: 4530 05 00491
Postgiro: 0805 59 58 905
Org.nr: 940 643 112

For å sikre at vassdragsressursene blir utnyttet på en best mulig måte ut fra samfunnets interesser nå og i framtiden, er det nødvendig med et godt utbygd system av økonomiske og administrative virkemidler.

Vurdering:

Kommunen kan ikke se at flertallet i hjemfallsutvalget har beskrevet noe klart mål med de endringsforslag som er fremmet. Heller ikke kan kommunen se at flertallet har gitt noen klar beskrivelse av de virkninger endringene vil ha, for eksempel i forhold til de store samfunnsverdier som kraftsektoren forvalter. Forslaget vil forsterke salgspresset på dagens offentlige eiere ytterligere.

Framtidig eierskap.

Uavhengige økonomiske sakkyndige har konkludert med at flertallets forslag ikke bare kan innebære økt privat og utenlandsk eierskap, men mest sannsynlig vil gjøre det. Det offentlige utsalg kan bli betydelig.

Det offentlige eierskapet ansees å ha en stor egenverdi langt utover bedrifts- og samfunnsøkonomiske modeller. Bare gjennom et omfattende offentlig eierskap kan disse verdier sikres for de kommende generasjoner.

EØS-avtalen.

Kommunen slutter seg til mindretallets syn om at det har oppstått en uholdbar situasjon i forhold til EØS-avtalen. Det er lite tillitvekkende at den norske stat på den ene siden fastholder at EØS-avtalen ikke legger begrensninger på våre konsesjons- og hjemfallsregler, og på den annen side tilpasser sine synspunkter til at avtalen likevel gjelder fullt ut. Vi finner det maktpåliggende at staten avklarer med ESA om- og i tilfelle i hvilken utstrekning EØS-avtalen legger føringer for vår framtidige hjemfallsordning.

Konsesjonstidens lengde.

Et knapt flertall i utvalget går inn for at framtidig konsesjonslengde settes til 75 år, mens mindretallet foreslår 60 år, som er dagens ordning.

Et samlet hjemfallsutvalg går inn for regler som gir betydelig større mardedsåpning enn dagens regler. Ut fra den overordnede målsetningen om å beholde et tungt offentlig eierskap i vannkraftsektoren også på lang sikt, støtter kommunen mindretallets forslag om konsesjonstid på 60 år.

Private konsesjonærer.

Om lag 10% av kraftforsyningen er eid av private foretak, i hovedsak den kraftkrevende industrien. Ca 6,5% av disse har tidsbegrensede konsesjoner med hjemfall til staten. Flertallet foreslår å omgjøre dagens konsesjoner til nye tidsbegrensede konsesjoner på 75 år fra lovendringstidspunktet, og med evigvarende rett til til 1/3 av anlegget for konsesjonæren. Forslaget synes i hovedsak motivert av EØS-utreders konklusjoner.

Mindretallet foreslår å videreføre de rettigheter konsesjonærene har i dag. Flertallets forslag vil innebære at de private får en forlengelse som er lengre enn hva de opprinnelig fikk konsesjon til. Flertallets forslag vil videre innebære en betydelig overføring fra stat og kommune til privat sektor, på flere milliarder kroner og helt uten vilkår.

Kommunen gir sin tilslutning til mindretallets syn og viser til det som ovenfor er sagt om EØS-avtalen.

Mer enn 30% av de private kraftanleggene er i dag helt konsesjonsfrie fordi de ble bygget før konsesjonslovene av 1909. Mindretallet går inn for å likestille disse anleggene konsesjonsrettslig med øvrige kraftanlegg med grunnlag i nye regler. Dersom det viser seg nødvendig å endre dagens evigvarende konsesjoner for offentlige eiere til tidsbegrensede konsesjoner, er det kommunens syn (som mindretallet) at også evigvarende rettigheter hos de private konsesjonærene må omgjøres på samme måte.

Nasjonal sikkerhet.

Private el utenlandske eierskap kan også få ringvirkninger for den nasjonale sikkerhet. det kan være betenkelig for eksempel å la norske kraftnett eller dammer som det ligger enorme vannmasser bak, komme under kontroll av fremmede eiere som man vet lite om. men hvis sånne aktiva først blir solgt til private, vet man jo ikke noe om hvor eierskapet til slutt vil havne. det er alt for enkelt å regne sikkert med at norske kontrollinstanser kan oppheve sikkerhetsrisikoen ved internasjonale eiere til vital norsk infrastruktur.

Nasjonalt eierskap.

Det vil ikke skade noen annen nasjons berettigede interesser om vi innenfor rammen av gjeldende regelverk, tar vare på eiendomsretten til realverdier på eget område. En viss

Rådmannens Innstilling:

Grane kommune ønsker fortsatt offentlig eierskap til vannkraften. Dette mener vi ivaretas best med den hjemfallsordning vi har i dag, der kommuner har evigvarende konsesjon. Nedenfor følger argumenter som tilsier at vi bør beholde dagens ordning med hjemfall, samt offentlig kontroll og eierskap:

1. Vannkraften har vært- og er det viktigste distriktspolitiske virkemiddel vi har. Vannkraft har gitt kommuner, fylke og stat store inntekter og vil med dagens ordning fortsatt gi store inntekter. Med den globale miljøsituasjonen vi har, vil vannkraft få en stor realverdivekst i tiden fremover.
2. Norge har kompetanse i verdenstoppen innenfor utbygging og drift av vannkraftbaserte elkraftsystemer. Med utenlandske eiere vil denne kompetanse forvitte.
3. Det må utredes og klargjøres i hvilken grad det er handlingsrom i lovgivningen innen EØS og ESA i forhold til nasjonalt / offentlig eierskap av denne nasjonale ressursen.
4. Det må gjennomføres en grundig konsekvensutredning for hva et salg eller videreføring av dagens ordning vil bety. Dette i forhold til næringsliv, økonomi, forsyningssikkerhet, kompetanse osv.
5. Vannkraft har vært et fortrinn som har gitt mulighet for fremvekst av industri over hele landet. Sysselsettingen i kraftkrevende industri er avgjørende for lokalsamfunn så vel som for hele regioner.
6. Uavhengig av ståsted er det et overveldende flertall i befolkningen for fortsatt offentlig eierskap av vannkraften. På denne bakgrunn er det ikke moralsk rett å selge nasjonens fornybare og evigvarende ressurser. Dette vil være å frata våre etterkommere framtidige rettigheter av vital betydning for samfunnets videre utvikling.

Vedtak i Formannskapet - 21.02.2005:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Med hilsen

Else Wika
Konsulent

Kopi til:

Indre Helgeland kommunerevisjon
Økonomisjef Lise Bråten

Rådhuset, Postboks 27, 8651 MOSJØEN
her,